

Dəyərimiz - dəyərlimiz:

Xocalı deyiləndə yada düşən xilaskar!

Bəlkə də o anadan olanda heç kəsin ağlına da gəlməzdi ki, bu körpə bütün qara-bağlıların, bütün Azərbaycanın fəxr edəcəyi bir igid olacaq. Axı yeddi bacıdan sonra dünyaya gələn ilk oğul övladıydı. Bir dəstə qızın içində böyümək, amma əsil kişi kimi böyümək də hər oğlunun işi deyildi. Allah-verdinin ayağı sayılı oldu. Sonra igidliyi ilə ondan geri qalmayan qardaşı Eldar, daha sonra Əmir doğuldu. Teymur ata, Zümrüd ana inanmazdılar ki, qız övladlarıyla sevgi fərqi qoymadıqları bu üç qardaş zaman gələcək ümid yeri, pənah qapısı, qəhrəmanlıq nümunəsi olacaq. Hələ zaman axımı olmalıydı, dünya nehrə kimi çalxanmalı, oğuz elləri ağır imtahana çəkməliydi. Bax o günə hələ keyli vardı...

Hələlik zaman o zaman idi. 1946-cı ilin aprel ayının 22-si... Teymur kişinin möcüzə bildiyi, Allah vergisi kimi duyduğu, bu səbəbdən də adını Allahverdi qoyduğu övladı doğulur. Allahverdi orta təhsilini Ağdam şəhər 1 sayılı məktəbdə alır.

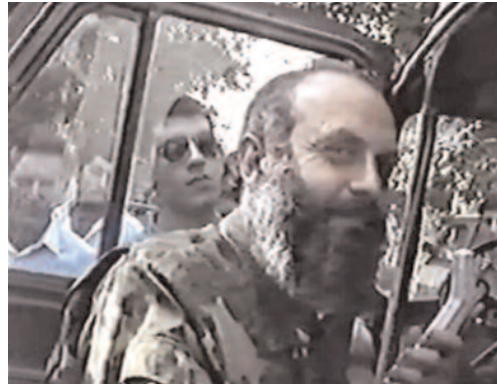
Qoçaq idmançı, dürüst məşqçi...

İdmana böyük həvəsi məktəb illərində və sonrakı vaxtlarda idmanın müxtəlif növlərində keçirilən yarışlarda Ağdamın qələbə qazanmasında rolu olur. O, həmdə, Qarabağ Ağdam futbol klubunun yadda qalan üzvlərindəndir. 1976-cı ildə keçirilmiş Ümumittifaq birinciliyində Azərbaycanın dördüncü yer tutmasında böyük əməyi olur. Getdikcə ətrafındakılarda bu qara, şirin, amma ciddi, zəhmli oğlunun doğrudan da Allah vergisi olduğuna inanmağa başlayırlar. Keçmiş futbolçu Müşfiq Hüseynovun xatirəsi: "İlk məşqçim, rəhmətlik milli qəhrəman Allahverdi Bağirov olub. Allahverdi müəllim futboldan öncə bizə dürüst olmağı öyrətmişdi. Bizə həyata müstəqil olaraq atılmağımızda rəhmətliyin böyük əməyi olub. Həqiqətən də O, futbolçulara gözəl bir örnək idi."

Zəhmli, zarafatçı komandir...

O, gənc yaşlarından çox cəsərtli, qorxmaz, sözübütöv və haqsızlığa dözməyən adam idi. Ona görə də, "davakar" adı da qazanmışdı. Ən xırda bir haqsızlığa susa bilmirdi, etirazını bildirirdi. Bu səbəbdən ermənilərin haqsız tələbinə laqəyd qala bilməzdi.

Qarabağ müharibəsi başlayanda ilk yaradılan batalyonlardan bi-

rinə- Vətən oğulları batalyonuna Allahverdi Bağirov rəhbərlik edir. Ağdam əhalisi tərəfindən göstərilən maddi yardım və öz şəxsi vəsaiti ilə Qarabağ kəndlərində yaradılmış kiçik özünü müdafiə dəstələrinə yaxından köməklik edir. Ağdam rayonu ərazisində gedən bütün döyüşlərdə mərdliklə vuruşur. Oğlu Elşən Bağirovun xatirəsi: Döyüşlər getdiyi vaxt çağırda bizim bölüyə "Zümrüd 26" adı vermişdilər. Qəfil çağırırlar. Atam onda dedi ki, onlar kimi çağırırlar. Dedim bizi. Sonra zarafatla bildirdi ki, ədə, niyə çağırıya mənim nənəmin adını qoyublar, öz nənələrinin adını qoyaydılar da...

Vətənpərvər, insansevər...

O, Xocalı soyqırımını zamanı həlak olanların meyitlərinin döyüş meydanından çıxarılmasında və Azərbaycanın əsirlərin erməni işğalçı əsgərlərin meyitləri və əsirləri ilə dəyişdirilərək azad edilməsində böyük xidməti olub. Həmin əməliyyatlar keçirilən zaman Ağdam rayonu 300 nəfər şə-

hid verir. Bağirov erməni polkovnik Vitali Balasyan vasitəsilə üç gün ərzində 1003 Xocalı əsirini ermənilərin əlindən xilas edir, Ağdamın Qarağacı qəbiristanlığında Azərbaycan əsirlərini təhvil alır. Səkkiz günlük erməni əsirliyində işgəncələrə məruz qalan Hüseynağa Aydın oğlu Quliyevin söylədikləri: "Məni əsirlikdən qurtarmaq üçün Ağdam döyüşlərində əsir düşmüş Suriyadan olan erməni ilə dəyişməli idilər. Belə də oldu. Ermənilər Milli Qəhrəman Allahverdi Bağirova pul təklif etmişdi ki, həmin Suriya ermənisini qaytarsın. Amma yeri behişt olsun, rəhmətlik Allahverdi kişilik göstərər ermənini pula deyil, mənə dəyişdi. Anamı da buraxmışdılar."

Məhz Allahverdi Bağirovun erməni komandir Vitali Balasyanla apardığı danışıqlar nəticəsində hərbi operator Seyidağa Mövsümlü və Çingiz Mustafayevin Xocalı hadisələrinin məlum görüntülərini lentə alması mümkün olur. Bağirov ermənilərdən alınmış əsirləri avtobusla getirib, sahiblərinə təhvil verir. Şəhidləri isə Ağdam məscidində, kəfəne tutdurub torpağa tapşırır. Məlumatla görə, təkcə Qazançı kəndindən olan üç erməni meyidinə 22 adamımızı dəyişdirə bilər...

Bacısı Almaz Bağirovanın xatirəsi: Univermağın müdiri deyib ki, qalın ağ var. Verim? Allahverdi deyib ki, sən qıyarsan oğlunu o qalın ağda dəfn etsinlər?! O belə vətənpərvər, belə insansevər idi. Onun bəyənə imkan yox idi. O guya cəbhədən yayına bilməzdi? Neçə restorani, neçə dükanı var idi. Koorperativi var idi. Amma etmədi.

Şəhid! Qəhrəman!

Ən böyük hərbi uğuru 1992-ci il 12 iyunda Aranzəmin, Naxçıvanlı kəndi döyüşlərində olur. O

zaman Naxçıvanlı kəndində işğalçıların bütün canlı qüvvəsi və texnikası darmadağın edilir, döyüşçülər Əsgəran qalasına qədər irəliləyir, Pircamal kəndindəki bütün yüksəkliklər tutulur, Kətük kəndi ilə üzbəüz mövqe qurulur.

2015-ci ildə telejurnalist Nadejda İsmayılovanın verdiyi müsahibədə: "Onun üzündəki solmuş təbəssümü, yorgun sifətini unuda bilmirəm. Mənə elə gəlirdi ki, bu güclü, cüssəli oğlan gözlərimin qarşısında bu dəqiqə sən dərləyib yıxılacaq. Heç kim bilmirdi ki, o nə zaman yadır. Ümumiyyətlə yadırımı? Mən çəkiliş qrupumuzun rejissoru Namiq Şirəlibəyov və operator İzzət Əzizovla çəkilişləri səhər o başdan başlayırdıq, eşidirdik ki, Allahverdi artıq hardasa insanların köməyinə çatır, üzünə düşən hansısa əməliyyatı yerinə yetirir. Gah ermənilərlə danışıqlarda olurdu, gah meyit dəyişirdi, gah da ağlayıb-sızlayan ana-bacıların ətrafında onlara ürək-dirək verir, saçlarını tumarlayırdı. Qəfildən gedib postları yoxlayırdı, Ağdamı qoruyan uşaqların ayıq-sayıq olmaları üçün tapşırıqlar verirdi. Bir də gördüm ki, əlinə bir dəfə də tüfəng götürməyən müdafiəçiləri silahla davranmağı öyrədir. Allahverdi Əsgəranə - döyüşlərin ən qızgın mərkəzinə gedib oradan ermənilərdən ya ölümlü, ya dirimizi alıb gətirirdi. Bu erməni silahlı əsgərləri ilə qarşılaşmanın hər dəqiqəsində ölüm var idi..."

Qeyd edək ki, bu döyüşdən Ağdama qayıdan Allahverdi Bağirov minaya düşərək şəhid olur. Ailəli idi, bir oğlu iki qızı var.

P.S. Allahın vergisi- Allahverdi Bağirov kimi mükəmməl şəxsiyyətlər Azərbaycan xalqının milli sərəvədi, dəyərlili nümunəsidir. Onları unutsaq, hər gün yad etməsək, onlara bənzər övladlar yetişdirməsək, Allah bizi cəzalandırdır! Həm də, sərt cəzalandırdır! Allah əlimizdə milli sərəvətlərimizi, dəyərlili nümunələrimizi, itəliyə bizi dibi görünməyən bir uçurumun içərisinə! Allahın qəzəbinə gəlmədən belə oğulları sevin, fəxr edin, onlara oxşamağa çalışın!

Əntiqə Rəşid